

Amnesty International Hrvatske



Praška 2/III, 10000 Zagreb, Hrvatska - Tel. & Fax.: + 385 1 48 12 573
www.amnesty.hr

Smrtna kazna u 2010. godini: na putu prema globalnom ukidanju

Zagreb, 31.03.2011. - Nakon desetljeća napretka prema ukidanju smrtne kazne, zemlje koje nastavljaju izricati i izvršavati istu ostale su izolirane, objavio je Amnesty International u novom izvještaju *Smrtne kazne i pogubljenja u 2010. godini*.

U posljednjih 10 godina 31 država ukinula je smrtnu kaznu u zakonu ili praksi. Kina, Iran, Saudijska Arabija, SAD i Jemen ostali su među najčešćim izvršiteljima, ponekad u izravnoj suprotnosti s međunarodnim zakonom o ljudskim pravima.

Ukupan broj smaknuća koje je Amnesty International zabilježio u 2010. godini iznosi najmanje 714 slučajeva u 2009. te najmanje 527 slučajeva u 2010. godini, isključujući Kinu. Vjeruje se da je tijekom 2010. godine Kina pogubila na tisuće ljudi, no ta zemlja upotrebu smrtne kazne i dalje drži u tajnosti.

„Mali broj zemalja koje, protivno globalnom trendu, nastavljaju sa sustavnom uporabom smrtne kazne odgovoran je za tisuće pogubljenja u 2010.“, izjavio je Salil Shetty, glavni tajnik Amnesty Internationala.

„Dok je broj pogubljenja u padu, neke zemlje i dalje koriste smrtnu kaznu za zločine povezane s drogom, gospodarskim kriminalom, spolnim odnosom uz obostrani pristanak odraslih ljudi i klevetom, kršeći tako međunarodni zakon o ljudskim pravima koji zabranjuje upotrebu smrtne kazne izuzev za najteže zločine“ rekao je Salil Shetty.

Za najveći broj izvršenja takvih kazni odgovorne su dvije regije: Azija i Bliski istok.

Kina je 2010. godine pogubila tisuće ljudi, za širok raspon kaznenih djela koji uključuje i nenasilne prekršaje, te na osnovu sudskih postupaka koji nisu bili u skladu s međunarodnim standardima pravičnog suđenja.

Značajan broj egzekucija ili smrtnih kazni zabilježen tijekom 2010. godine u Kini, Egiptu, Indoneziji, Iranu, Laosu, Libiji, Maleziji, Tajlandu, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Saudijskoj Arabiji i Jemenu odnosio se na prekršaje povezane s drogom.

Iran, Pakistan, Saudijska Arabija, Sudan i Ujedinjeni Arapski Emirati tijekom prošle godine ignorirali su međunarodne zabrane i izricali smrtne kazne pojedincima koji su u trenutku počinjenja djela bili maloljetni.

U izvještaju Amnesty Internationala istaknuta su određena nazadovanja tijekom 2010.g., jer je šest zemalja nakon privremene obustave ipak nastavilo s pogubljenjima.

„Unatoč tim nazadovanjima, razvoj stanja u 2010. g. doveo nas je još bliže globalnom ukidanju. Predsjednik Mongolije proglasio je moratorij na smrtnu kaznu, što je važan prvi korak s obzirom da je smrtna kazna u toj zemlji još uvijek klasificirana kao državna tajna. Treći put i uz jaču potporu nego ikad prije, Opća skupština UN-a pozvala je na globalni moratorij na pogubljenja,“ izjavio je Salil Shetty.

„Svaka zemlja koja nastavlja s izvršavanjem smrtne kazne izravno je u sukobu s činjenicom da i međunarodni zakon o ljudskim pravima i tijela UN-a sustavno teže samo jednom krajnjem cilju – konačnom ukidanju.“

„Svijet bez smrtne kazne ne samo da je moguć, nego je i neizbježan,“ izjavio je Salil Shetty. „Ostaje samo pitanje kada će se on i ostvariti“.

REGIONALNI SAŽECI:

Sjeverna i Južna Amerika

- U SAD-u, jedinoj zemlji u Americi koja provodi pogubljenja, tijekom 2010. g. izrečeno je najmanje 110 smrtnih kazni, no to je oko tri puta manje od ukupnog broja kazni izrečenih sredinom 90-ih. U ožujku 2011. g., Illinois je postala šesnaesta država koja je ukinula smrtnu kaznu.

Azija – Pacifik

- Tijekom 2010. g., Amnesty International nije bio u mogućnosti provjeriti podatke o upotrebi smrtne kazne u Kini, Maleziji, Sjevernoj Koreji, Singapuru i Vijetnamu, premda je poznato da su u svim tim zemljama provedena pogubljenja. Dostupne informacije iz pet drugih zemalja iz te regije potvrdile su provedbu najmanje 82 pogubljenja u Aziji.
- 11 država nastavilo je izricati smrtne kazne, no u 2010. g i dalje ih nisu izvršavale. To su: Afganistan, Bruneji, Indija, Indonezija, Laos, Maldivi, Burma, Pakistan, Južna Koreja, Šri Lanka i Tajland.
- Pacifički Otoci ne izriču ni ne provode smrtnu kaznu.
- U siječnju 2010. g., predsjednik Mongolije objavio je moratorij na pogubljenja s ciljem ukidanja smrtne kazne.

Europa i Središnja Azija

- Nakon što 2009. godine po prvi put nije zabilježeno niti jedno pogubljenje u Europi i bivšem Sovjetskom Savezu, u ožujku 2010. g. bjeloruske vlasti provele su dvije egzekucije. Tri nove smrtne kazne izrečene su u Bjelorusiji u 2010. godini.

Bliski Istok i Sjeverna Afrika

- Tijekom 2010. g. zabilježen je manji ukupan broj smrtnih kazni i pogubljenja na Bliskom Istoku i u Sjevernoj Africi nego što je to bilo 2009. godine. Međutim, u slučajevima kada je smrtna kazna bila izrečena, često je to bilo nakon nepravičnih suđenja i za kaznena djela kao što su trgovina drogom ili preljub, koja ne pripadaju skupini „najozbiljnijih zločina,“ stoga se radi o kršenju međunarodnog zakona.

- Vlasti u Alžiru, Jordanu, Kuvajtu, Libanonu, Maroku/Zapadnoj Sahari, Tunisu i Ujedinjenim Arapskim Emiratima izricale su smrtne kazne, ali su se nastavile suzdržavati od njene primjene.
- Iranske vlasti priznale su pogubljenje 252 ljudi, uključujući pet žena i jednog maloljetnog počinitelja. Amnesty International dobio je vjerodostojna izvješća o barem 300 dodatnih pogubljenja, koja nisu službeno priznata, a od kojih je najveći broj iz zatvora Vakilabad u Mashhadu. Većina ljudi osuđena je zbog navodnih zločina povezanih s drogom. 14 ljudi javno je pogubljeno. Smrtna kazne i dalje se izriču u velikom broju.

Subsaharska Afrika

- Tijekom 2010.g. još je jedna afrička država, Gabon, ukinula smrtnu kaznu, čime se broj zemalja Afričke Unije koje su je ukinule popeo na 16.
- Poznate su četiri zemlje koje su tijekom 2010.g izvršavale smrtnu kaznu u Subsaharskoj Africi.: Botsvana (1), Ekvatorska Gvineja (4), Somalija (najmanje 8) i Sudan (najmanje 6).

Amnesty International (AI) je globalni pokret koji broji oko 3 200 000 članova, podržavatelja i aktivista u više od 150 zemalja svijeta. Nezavisni smo od bilo koje vlade, političke ideologije, ekonomskih interesa ili vjere te se financiramo isključivo od donacija i članarina. AI poduzima akcije u cilju zaštite i promicanja ljudskih prava. Amnesty International Hrvatske (AIH) dio je Amnesty Internationala. Amnesty Internationalu dodijeljena je Nobelova nagrada za mir 1977.g., a 1978., na tridesetu godišnjicu Opće deklaracije o ljudskim pravima, UN-ova nagrada za ljudska prava. Razvoj Amnesty Internationala Hrvatske započinje 1993.g. osnivanjem lokalne grupe u Zagrebu, a Ured AIH djeluje od 1995.godine.

Za detaljnije informacije obratite se uredu AIH na broj telefona 01/ 4812 573 ili na e-mail: votmacic@amnesty.hr